

1

Ve vestibulu nejsou žádní lidé a všude je podivně ticho. Jako by se tu před chvílí zastavil čas, abych mohla nepozorovaně projít. Procházím neslyšně jako duch tmavou chodbou až dozadu k výtahu pro návštěvy. V něm je sice více světla, ale líp se necítím. Jsem nervózní a on to pozná. Vyjet do třetího patra trvá věčnost. Zdejší zápach drží člověka jako v kleštích, jen co sem vkročil. Je to vražedná kombinace nuceného bydlení, vaření a požívání, trávení a vylučování, do toho zvratky, hlenu a dávivé kašle, horečky, nemoci a špatné vzpomínky. Léky a dezinfekce. Vyprané prádlo z prádelny. Olejem čerstvě promazaný výtah a železné mříže na oknech. Štiplavá pomerančová kůra plná chemikálií. Čerstvé květiny, které se musí nechávat ve váze na chodbě, na pokojích už dávno zůstat nemohou. Taky je tu cítit tma a cizota. Vězení. Než dojezu do třetího patra, mám z toho všeho husí kůže. Pak si vybavím tvář toho, za kým jsem přišla, a slabost přejde. Sám si tohle vybral, dobrovolně se nechal uvěznit a mučit, protože si možná uvědomil, že venku už pokazil všechno, co se dalo.

(Bolavá: Do tmy)

2

Minutu dvě naslouchali (= vlc) šeptům zapomenutých rozvalin. Zase vzhledli k nebi. Od severu připlouvaly mraky. Jeden za druhým se v klidném sledu nesly oblohou jak plátnem obřího biografu. Bílé, s perleťovými okraji, plné odlehých koutů, temných propastí a sněžných plání. A nebyly to jen krajiny nabízející vídné spočinutí. Se stejnou okázalostí, s níž vlčím divákům předváděly zpomalený přelet od severu k jihu, ukazovaly (každý s vlastním důvtipem) množství pozoruhodných proměn: oblaku, který se zjevil v podobě berana, začala pučet křídla, slibně mohutněla, rozpínala se do stran, ale uprostřed mávnutí se zhroutil, oblak zeštíhl, narostl mu chvost a opustil plátno jako veverka. Jiný oblak vstoupil do děje s tělem člověka; člověk poklekl, zaklonil hlavu, stal se vyjícím vlkem a odplul, zatímco další zpočátku připomínal pstruha, později kňoura a nakonec strom, za stromem se valí mlčenlivý balvan, který nabývá zdání lidského stavení

(Bojaja: Zulčení)

3

Lesy za lesy rozprostíraly se na pravém břehu, kde legendně ozářený Kiev vévodí, modraly se v odstínech tu temných, tu světlých, jak to střídavě čarovala těžká oblaka na nebi nebo prodírající se jimi vítězná záplava slunečných paprsků. V úžlabinách vysokého břehu a na chlumech pahrbků zjevovaly se bílé kláštery a církve se zlatými, zelenými nebo modrými báněmi. Jásající zpěv celé myriady skřivanů, vznášejících se nad krajinou, mísil se do šplounání vod. Ó, Rusi! Jak dojmavá a velká jeví! Jsi se tenkrát zrakům toho cizince! Neviděl pouze úsměvu tvých niv, cítil i tvůj dlouhý, tichý pláč, vnímal hlubou, bohosnou tvou mysl dumavou, a obřímé stíny tvých mytických bohatýrů, jejichž jména pradávna podání s těmi místy sloučila, vznášely se mu nad hlubokými, tajuplnými tvými lesy, strmicími v dáli do nebesklonu...

(Zeyer: Alexej, člověk boží)

4

Posléze se ocitla na hlavní třídě a veliké oslňující výklady přivábily sem a tam její pohled i její krok. Něco hledala... Přistoupila k výkladci a dívala se na výstavní exempláře květin, vypěstěných ve sklenicích. Byly tam těžké růže, zavité v poupatech svůdné krásy, růžové, bílé i barvené. Pěstěné keře bílého vřesu a první tulipány i fialky snily v květináčích mezi mrazem ulice a vlahým chladem krámu. Orchideje nuly s vysokých a úzkých váz, zářící karafiáty zatěžovaly svým opojným množstvím široké bane, kapradí, jele, citlivky, šefík, hortenzie a kamellie chvěly se chladnou sirotčí krásou v bezduchém a ostrém světle elektrických lamp. Bylo jí všech těch věcí líto a po všech loužila... Vzpomněla si na svou světničku - Do takové světničky potřebovala přinést trochu květinové krásy, takové, aby se tam květinám příliš nestýskalo, aby se světnice nemusila před nimi příliš ostýchát. Nevěděla, co si vybrat, ale vešla. Nevěděla, co řekne, ale když přišel prodáváč, zahledla u zdi květy, které jí rázem upoutaly, takže na nic jiného už nemyslela. Byly to sedmikrásy.

(Dvých: Sedmikráska)

5

Město se probouzí nad ránem...

VÝCHOZÍ TEXT

Smutnej déšť a město v kouři
ticho prázdných rán
noční můry pijou silnej čaj
Den chová stín v záclonách
toulavých pár koček strach...

(BSP, Země vzdělá)

Zpracování: líčení města v časných ranních hodinách

Má pražská rána

Občas, když se ráno probouzím ve své pražské garsoniěře žižkovského činžovního domu, přemítám, jak asi vypadala pražská rána před jedním, dvěma stoletími, kdy byl pražským měšťanům zcela cizí hluk různých tříd, policejních houkaček a zmrzlinářských vozů. Představuji si, jak se budím do nedělního rána dusotem kopyt na hrubém dláždění a rozčileným povykem nervyspalých vozků. Nad městem dosud leží mlžný opar místy rozjasněný pouliční svítilnou. Duté ticho je jen zřídka rozžehnáno klapotem podpatků strážníka na obhlídce či šouravým želestem bot ponocných, jež se po probdělé noci zívající vracejí do svých příbytků. Jak tak ležím, připadá mi, že skutečně slyším crkot vody padající do lavoru na parvači, která se v mém činžáku samozřejmě nevyskytuje. Ze sykarého želestu na chodbě odhnuji domovníci vymetající prach ze schodů na parvači a ze dvora pod ní. Ve své unylé představě vstanu z vyhráté postele, otevřu dokořán okno, zhluboka se nadechnu ve studeném závanu vzduchu a udeří mě jeho ostrá čerstvost. Rezarává čepel chladu podzimního jitra obkličí mé tělo a po zádech se sklouzne mrazivý blesk. Na ulici se právě objevují první ranní chodci a svízným tempem uhánějí každý svým směrem. Od úst osamělého kamelota unikají obláčky bílé páry, když se chvátajícím kolemjdoucím pokouší vnutit výtisk novin. Bílý baldachýn líně padá na hnědé a šarlatové střechy a zanechává kapičky tající jinovatky na okapech domů. Skrz padající mlhu se už derou první paprsky nehrějícího slunce. Ulice se pozvolna rozjasňuje a v dálce viditelně desítky věží vystupují ze sna a obrací se na pozorovatele hřejivým úsměvem. Umklý život se vrací ze spánku a ulice se plní zvuky otvíraných okenic, cinkajících zvonků na bicyklech, pravidelným tikotem holí starších pánů a vzrušeným smíchem malých chlapců. Paprsky chladného podzimního slunce konečně lechtivě hladí mou prokřehlou pokožku a život ve starém městě se vytrvale navrácí do lesku předešlého dne.

6

16. Noc

Mám rád noc. Je nádherné, když se den chýlí ke spánku a noc roztahuje své perutě po obloze. Vše usíná, květiny zavírají své hlavičky, na oblohu vyplouvají světlé hvězdy. Měsíc na všechno dohlíží, a jenom když se objeví mrak, pomalu se za něj schová.

Jakmile šero dosáhne na město, všude se roztančí nejprapodivnější stíny.

Promítají se na zdi domů a kočky se svítícíma očima je opatrně sledují. Tma je vůbec záhadná, line se prostorem a chytne vše, co se jí dostane pod ruku.

Jediné, z čeho má strach, je její mocný soupeř den. Proto když den začíná, uniká tma do nezapadlejších koutů. Nakonec se ale opět objeví, i když pokaždé trochu jímá: někdy hrůzostrašná, jindy zase uklidňující.

Na některá místa se však temnota nedostane. Světlo se brání a nechce, aby je pohltila. Tma proto chystá pasti: zahaluje černým závojem díry, padlé kmeny i obyčejný obrubník a čeká, kdo se do její léčky chytí. Teprve potom ukáže, co ukrývala.

Přesto je v noci vše klidnější a mírumilovnější. To, co bylo ve dne v neustálém pohybu, teď našlo svůj mír a klid.

(oceněná práce z literární soutěže Náš svět 2005)